

Училищното дѣло въ Сливенъ въ началото на черковното ни движение

Още отъ биографията на Чинтуловъ се видѣ, че първитѣ сливенци, които се опитали да въведатъ българския езикъ въ черквитѣ тукъ, сж били учители. Друга не можеше да бжде и връзката между училищното ни дѣло и черковнитѣ борби. Пръвъ отъ мѣстнитѣ учители, който посегналь да четѣ отначало само „Апостола“ на български, билъ Чинтуловъ (въ 1859 г.). Първиятъ му опитъ излѣзълъ не току тѣй сполучливъ, но затова пѣкъ упоритостъта му да го повтори и потрети наддѣлява. Както ще се види, именно въ годината, прѣзъ която той дошълъ въ града, се почватъ и истинскитѣ черковни борби въ Сливенъ. Сава Доброплодни, отъ друга страна, разправя въ автобиографията си, че когато сливенци изгорили посланието на Одринския владика, той ги подкрѣпилъ съ една подобающа рѣчь въ двора на черквата Св. Димитъръ. Па и първиятъ отъ сливенскитѣ свещеници, който чедъ евангелието на български (1853) билъ попъ *Х. Димитъръ*, учителъ въ града до 1858 г. (и свещеникъ до 1864 г.).

Прѣди да наченемъ съ тия епохални стѣпки напрѣдъ къмъ окончателното ни отрѣсване отъ двойното иго, нѣка споменемъ имената на нѣкои сливенски възпитаници и родомъ отъ Сливенъ, училищната дѣйность на които ни отнася вънъ отъ родния имъ градъ. Въ тая насока ние вече видѣхме доста сливенци, които било прѣди 1830 г. или около тая година се подвизаватъ на училищното поприще въ Влашко, въ Цариградъ въ Смирна, Сира, Бруса и т. н. Отъ имената на тия които почватъ тепърва слѣдъ 1830 г., ние вече споменахме това на Сава Доброплодни. Книжнината по развою на училищното ни дѣло е още бѣдна. Липсватъ ни още много свѣдѣния относително дѣйци, които умиратъ далечъ отъ родния си край или сж се подвизавали въ врѣме, когато не се е държало смѣтка ни за „училищни юбилеи“, нито за други възмездия срѣщу сторени заслуги. Вънъ отъ това има още много данни неизнесени на бѣль свѣтъ, било скрити въ прашни нѣкждѣ мѣстни и неизвѣстни лѣтописи, било като такива разхвърлени между шаренитѣ редове на черковнитѣ кондици.

На едно мѣсто се споменува за нѣкой си *Марашевъ П. К.*, родомъ отъ Сливенъ, който първи откриль българско училище въ Ески-Джумая Той е знаелъ еднакво българската и грѣцка писменость, та и затова е нарѣченъ въ „Цариградски В-къ“ *двоязичния учителъ*. Дѣ се е училъ той и кждѣ е учителствувалъ по-рано — намъ не ни е извѣстно. Чува се за пръвъ пѣтъ въ 1845 г. като прѣподавателъ на български и грѣцки въ основаното отъ него училище въ Ески-